

بررسی فراوانی بیماری لنفادنیت پنیری (Caseous Lymphadenitis) در جمعیت

گوسفند و بز کشتار شده در کشتارگاه دام بم

حجت الله جعفری دکترای عمومی دامپزشکی، معاون دامپزشکی شهرستان بم، اداره کل دامپزشکی استان کرمان،

پست الکترونیک: hjveterinary@yahoo.com

زهرة وکیلی دکترای عمومی دامپزشکی، کارشناس اداره کل دامپزشکی استان کرمان، اداره کل دامپزشکی استان کرمان

پست الکترونیک: zohrevakili1363@gmail.com

مقدمه:

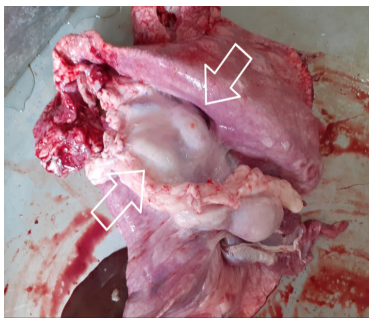
لنفادنیت پنیری (Caseous Lymphadenitis) یک بیماری مزمن در گوسفند و بز است واز خصوصیات آن وجود آبسه های متعدد در عقده های لنفاوی است. بیماری در بیشتر موارد در سلامت عمومی و وزن دام تاثیر سویی ندارد ولی در مواردی بیماری عمومی می شود و منجر به مرگ می گردد. میزان تلفات بیماری کم ولی میزان ابتلا زیاد است. در بعضی کشورها مثل استرالیا این بیماری از نظر اقتصادی یک عفونت مهم اندمیک در گله های گوسفند و بز می باشد این بیماری در ایران نیز شیوع زیادی دارد) دکتر حسنی طباطبایی و همکاران، ۱۳۸۴: ۷۰-۵۰). عامل این بیماری، کورینه باکتریوم پسودو توبرکلوزیس (*Corynebacterium pseudotuberculosis*) گوسفندی است یک باکتری کوچک، چند شکلی، گرم مثبت، بی حرکت، هوازی یا بی هوازی اختیاری، بدون اسپور، میله ای شکل و بدون کپسول است که در خاک ها و مواد آلوده شده با چرک یافت می شود. این میکروب ها در گسترش های خاصی که شبیه به حروف الفبای چینی هستند دیده می شوند و یک ظاهر میله ای شکل نشان می دهند (دکتر نور دهر رکنی و همکاران، ۱۳۸۸: ۲۰-۱۶). گوسفندان از طریق زخم های حاصل از پشم چینی، گزش حشرات یا حوضچه های آلوده مبتلا می شوند. عقده های لنفاوی مبتلا بزرگ شده و دارای آبسه های کپسول داری اند که در برش عرضی، ظاهری شبیه به حلقه های پیاز دارند. محتویات آبسه، پنیری شکل بوده و متمایل به سبز می باشد. گسترش بیماری از طریق خون می تواند به ایجاد آبسه در عقده های لنفاوی، بدون ضایعات سطحی مشخص منجر شود. لاغری و پنومونی در این حیوانات مشهود است. شکل احشایی بیماری قبل از کالبدگشایی حیوان قابل تشخیص نیست. بزها معمولاً فرم سطحی بیماری را که توام با آبسه های جلدی در ناحیه سر و گردن است نشان می دهد (دکتر زهرایی صالحی و همکاران، ۱۳۸۶: ۳۹-۲۹).

موارد و روش کار:

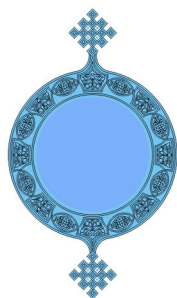
بررسی بیماری لنفادنیت کازئوس طی فصل پاییز و در یک بازه زمانی سه ماهه سال ۱۴۰۲ در کشتارگاه دام بم (استان کرمان) تعداد ۴۰۶۵ راس گوسفند و بز (۱۳۱۱ راس گوسفند و ۲۷۵۴ راس بز) مورد معاینه و بررسی کشتارگاهی قرار گرفتند و طی این بررسی عقده های لنفاوی سطحی لاشه های کشتاری و نیز عقده های لنفاوی ریه مورد بررسی قرار گرفتند و پس از شناسایی و آثار تورم، عقده های مربوط مورد برش قرار گرفتند.

نتایج:

طی بررسی های انجام گرفته تعداد ۶۴ راس از ۲۷۵۴ راس بز (۲/۳ درصد) با درگیری عقده های لنفاوی سطحی و نیز ۱۴ مورد لاشه گوسفند با درگیری عقده های لنفاوی سطحی و احشایی (عقده های لنفاوی ریوی) مشاهده گردید (۱,۰۶ درصد).

تصاویر اول: مواردی از درگیری عقده لنفاوی ریوی در دو مورد لاشه گوسفندی

سازمان دامپزشکی کشور

سلام و سلامتی

تصاویر دوم: مواردی از درگیری عقده لنفاوی ریوی در یک مورد لاشه گوسفندی

تصاویر سوم: مواردی از درگیری عقده لنفاوی سطحی و ریوی در یک مورد لاشه گوسفندی

بحث و نتیجه گیری:

در مطالعه ای که طی دوره زمانی هفت ماهه در کشتارگاه کرمان بر روی ۲۰۰۰ مورد لاشه کرمان انجام پذیرفت تعداد ۴۶ مورد یعنی ۲/۳ درصد آلوده به این بیماری تشخیص داده شدند (قنبرپور ممقانی و همکاران، ۱۳۸۱: ۵۲-۴۶). و همچنین در مطالعه ای ۱۲ ماهه توسط شاکریان و همکاران در کشتارگاه صنعتی اصفهان بر روی ۱۴۰۰ لاشه انجام گرفت میزان فراوانی این بیماری ۳,۸۵ درصد محاسبه گردید (شاکریان و همکاران، ۱۳۸۴: ۵۲-۴۵).

این بررسی ها و نیز مطالعه ما نشان می دهد تفاوت در درصد شیوع این بیماری در نواحی مختلف مشاهده می شود که این موضوع می تواند به عواملی همچون شیوه های متفاوت مدیریت بهداشتی دامداری ها ارتباط داد و نظر به اینکه باکتری از طریق چرک جراحات مستقیماً از طریق خراش های جلدی متعاقب پشم چینی و یا هنگام اخته کردن، شاخ زدن و حمام ضد انگل وارد بدن میزبان سالم می شود و آن را آلوده می سازد لذا آموزش صحیح دامداران و عشایر در خصوص اهتمام به اجرای موازین بهداشتی در حین انجام حمام ضد انگل دام و نیز در مواردی همچون پشم چینی، اخته کردن، شاخ بری و ... در کنار رعایت اصول قرنطینه و مدیریت بهداشتی دامداری ها در پیشگیری از این بیماری مهم موثر می باشند.

منابع مورد استفاده :

- ۱-تالیف دکتر کویین، مارکی، کارتردونلی، لئونارد و ترجمه دکتر زهرایی صالحی و دکتر شایق (۱۳۸۶) " میکروب شناسی دامپزشکی و بیماری های میکروبی (بیماری های باکتریایی) "، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ اول صفحه ۳۹-۲۹.
- ۲-تالیف دکتر عبدالمحمد حسنی طباطبایی و دکتر رویا فیروزی (۱۳۸۴) " بیماری های باکتریایی دام "، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ دوم صفحه ۷۰-۵۰.
- ۳-تالیف جوزف گریسی و همکاران و با ترجمه دکتر نوردهر رکنی و همکاران (۱۳۸۸) " کتاب بهداشت گوشت "، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ اول، جلد سوم، صفحه ۲۰-۱۶.

سازمان ملی دامپزشکی

سلام و سلامتی

- ۴- رضا قنبریور ممقانی، امین درخشان فر، مسعود قربان پور نجف آبادی و مسعود سامی (۱۳۸۱) " بررسی بیماری لنفادنیت پنیری و فراوانی آن در گوسفندان ذبح شده در کشتارگاه دام کرمان " مجله تحقیقات دامپزشکی ایران (دانشگاه شیراز)، دوره ۳، شماره ۱، صفحات ۵۲-۴۶.
- ۵- امیر شاکریان، سید شهرام شکر فروش، علی شریف زاده و محمد کیوان منش (۱۳۸۴) " بررسی فراوانی بیماری لنفادنیت پنیری و تعیین عوامل باکتریایی آن در گوسفندان ذبح شده در کشتارگاه صنعتی اصفهان " مجله پاتوبیولوژی مقایسه ای (دانشگاه شیراز) « دوره ۲، شماره ۱، پی‌پی ۸، صفحات ۵۲-۴۵.

